



Torba kadro tarih oldu

“Torba kadro yok”

“Geçici kılıfıyla alıp, yıllarca biriktirip 3000-4000’e çıkarıp torba kadro denilerek, komisyon da by-pass edilerek bunların kadrolanması da doğru değildir. Geçmişte bunlar çok yapıldı. Sonuncusu sanırım 2000’li yılların başında yapıldı. Şu anda torba kadro yoktur, bu telaffuz edilmiyor, edilmeyecektir de çünkü buna yasal olarak da engel vardır”

İstihdamlarla ilgili telaffuz edilen rakamların abartılı olduğunu da ifade eden Uğural, siyasi zeminde olan iddiaları olağan karşıladığını ama doğru bulmadığını vurguladı. Çetin Uğural, “Bu çabaya tüm toplumun sahip çıkması lazım. Ciddi bir bulgu yoksa iddiaları ortaya atmamak lazım” dedi.

Kamu Hizmeti Komisyonu Başkanı Çetin Uğural ile Face to Face - Özül Aşık Ülker

Soru: Kamu Hizmeti Komisyonu’na yıllardır duyulan bir güvensizlik var. Güven sorunu yapılan bazı yeni uygulamalarla giderilmeye çalışılıyor. Bu güvensizlikle ilgili ne düşünüyorsunuz?

Uğural: Güvensizlik konusundaki düşüncelerimi geçmişte bu makama gelmeden, gelme düşüncesi aklımda bile yokken ben de çok dile getirirdim. Ama şu anda bu makamda bulunan birisi olarak geçmişle ilgili Çok fazla bir eleştiri ve değerlendirme yapmak istemiyorum. Toplumda yaygın olarak, “bu işlerin tamamen torpille, ahbap işi yapılıyor” diye bir inanış vardır. Bunun böyle olup olmadığından bağımsız olarak ele alındığında bu anlayışın olması tamamen kendi başına bir anlam ifade eder. Bu anlayış toplumu çok hırpalayan bir durumdur. Toplum artık buna karşı ciddi bir tepki içindedir. Toplum artık bunu hazmedecek esnekliği kaybetmiştir. Nitekim bu siyasete de yansıdı ve siyasette de buna dair ciddi düşünceler, ciddi hedefler kondu ve bunlar topluma da sunuldu. Ben ekonomist olarak da görüşler ortaya koydum. Bana göre insan kaynağının en verimli, en etkin bir şekilde kullanılması ekonominin çok önemli bir unsurudur. Bunun için istihdam anlayışının tamamen kişilerin bilgi, beceri, yetenek ve niteliklerine dayalı olması gerekir ki o insan en iyi şekilde, en verimli şekilde çalışabilsin. Bu ekonomik açıdan benim olaya bakışımdır. Dolayısıyla ülkemizdeki verimsizlik ve kamu hizmetlerindeki kalite düşüklüğünün büyük ölçüde bunun dikkate alınmamasından kaynaklandığını düşünüyorum. Bu göreve gelmeden önce de kendi bulunduğum yerlerde de adama göre iş değil, işe göre en uygun adam kimdir diye araştırıp istihdam yapıyordum ki böyle de bir

zorunluluğum yoktu. Ben bulunduğum kurumun en verimli şekilde çalışması için buna önem verirdim. Bu şekilde işe aldığım personelin çok verimli olduğunu gördüm. Ben iddia ediyorum ki bir kişiyi ciddi bir sınavla işe almanızla, tanışıklık veya ayrıcalıklı almanız aynı kişinin üretkenliğinde farklı yansır. Çünkü birincide kişi kendisinden bir takım işler beklendiği düşüncesi kafasında dominant olur. Dolayısıyla başladığında kendinden beklenecekleri yapma motivasyonu olur. Hatır için veya ayrıcalıklı alındığı zaman alınıp gerekçesinden dolayı kişide moral bozukluğu olur. Şahıs işe geldiğinde ilk önce kendisini işe aldirtana minnet duyar ve amirleriyle ilişkileri de çarpık olur. Kendisi için memnun etmesi gereken kişi kendisini işe aldiran olur. Dolayısıyla o sistemin çarpık olduğuna dair hiçbir şüphem yoktur. Bu göreve geliş nedenimi bu anlayışımın beni buraya atayan makamlar tarafından bilinmesinde etkili olduğunu düşünüyorum. Dolayısıyla bu göreve büyük bir arzu ve kararlılıkla başladım. Başladığım noktanın iyi olduğunu söyleyemem ama çok da kötü değildi. 2004'de sınav tüzüğünde değişiklik yapılmıştı, soru bankası geliştirilmişti, soruların tesadüfi yöntemle seçilmesi gündeme gelmişti. Bunlar güven yaratıcı önemli önlemlerdi. Ben göreve geldikten sonra önceki dönemleri değerlendirme, araştırma gibi bir pozisyona girmedim. Komisyon üyeleriyle birlikte prensip ve ilkeleri ortaya koyduk ve uyum içinde çalışıyoruz.

Soru bankası- soruların hazırlanması...

Soru: Soru bankasından bahsettiniz. Sorular nasıl seçiliyor, soruların dışa verilmediğinden nasıl emin olunuyor?

Uğural: Kendi yerel üniversitelerimizin yanı sıra Türkiye'deki üniversiteler veya Türkiye'de sınav konusunda ihtisaslaşmış kurumlarla ilişki kurarak, protokoller çerçevesinde soru temin ediyoruz. Soru bankasında çok sayıda konu var, sorular konulara göre ayrılmıştır. Sınavdan önce soru baskısı için gerekli olan süre kadar önce sorular basılmaya başlanır. Bilgisayara bu konularda şu kadar adet soru seç diye komut verilir. Bilgisayar bankadaki sorulardan tesadüfi yöntemle soruları seçer ve basar. Bu aşamada bu işi yapan teknik personel dışarıyla izole edilir. Bu izolasyon komisyon başkan ve üyelerinden en az birinin sorularla temas etmeyecek uzaklıkta gözetimi altında olur. Kitapçıklar hazırlanır, teknik personel tarafından paketlenir, paketler personel tarafından yine komisyon üyelerinin ve üst kademe yöneticilerinin gözetiminde araca yüklenir ve teknik personelden sonra kitapçıkları ilk kez sınava girenler açar. Teknik personelden sonra soruları ilk onlar görür. Cevaplar optik okuyucuda okunur. Soru kitapçıkları da toplanır. Sadece öğretmenlerin sınav tüzüğü farklı olduğu için onların soruları yayınlanır. Hiçbir şekilde eski soru kitapçığı yoktur. Sınav sonuçları aynı gün önce web sayfamızda yayınlanır, bilahare yasa gereği ilan tahtasına asılır.

Bu konulardaki ciddi yaklaşımımız idarenin rahatsızlığını azaltmıştır. Söylentiler azalmıştır. Benim aldığım duyumlara göre güvensizlik azalmıştır, tamamen kalkmıştır iddiasında değilim. Ama geçmişte olduğu boyutta değildir. Gün geçtikçe uygulamalarımız devreye girdikçe güven artmaktadır. Şu anda ciddi bir noktaya ulaştığımızı düşünüyorum. Özellikle siyasi zeminde olan iddiaları olağan karşılıyorum ama doğru bulmuyorum. Bu çabaya tüm toplumun sahip çıkması lazım. Ciddi bir bulgu yoksa iddiaları ortaya atmamak lazım.

Soru: İstihdamlarla ilgili telaffuz edilen çok yüksek rakamlar vardır. 2004'den bu yana sınavla kaç kişi işe alındı?

Uğural: 2004'ten bu yana sınavla ilk atama 1364 yapılmıştır. Bunun yanında 646 da yükselme gerçekleştirilmiştir.

Yıllar	İLK ATAMA	YÜKSELME
2004	305	156
2005	235	107
2006	427	132
2007	397	251
TOPLAM	1,364	646

Soru: Çok sayıda sınavsız istihdam yapıldığı söyleniyor. Bu konuda ne söylemek istersiniz?

Uğural: Telaffuz edilen rakamlar geçici istihdamlardır. Ben o konuyu da merak ettiğim için takip etmeye çalışıyorum gerçek rakamlar telaffuz edilen rakamların altındadır.

“Geçici istihdam ileriye dönük ciddi sorunlar yaşayacaktır”

Soru: Sınavsız istihdamlarla komisyonun alakası yoktur yani...

Uğural: Hayır hiçbir alakası yoktur. Komisyon o tür istihdamlar için büyük bir tehdit unsurudur. O şekilde istihdam edilen kişiler bilahare açılan sınavlara girdiklerinde başarılı olamazlarsa eskiden olduğu gibi “içerde olanlara bir avantaj sağlanacaktır” gibi bir kural uygulamıyoruz. Dolayısıyla başarısız olanlar işe giremiyorlar. Bu konuda Sayıştay’ın da Savcılığın da, bizim de desteklediğimiz hassasiyetleri vardır ki ileride sorun yaşamaları söz konusudur. Dolayısıyla herhangi bir cazibesi de yoktur. Şu anda rasyonel düşünen bir insan kendisine geçici istihdam teklif bile edilse bunu kabul etmemesi lazımdır çünkü ileriye dönük ciddi sorunlar yaşayacaktır. Kamuda her zaman için bir miktar geçici istihdam ihtiyacı da vardır. Bu hiçbir zaman sıfır olarak kabul edilemez. Geçici hizmetlerin yürütülmesi için geçici istihdam geçmişte de oldu, şimdi de oluyor, gelecekte de olacak. Önemli olan gerçekten geçici olan hizmetler için bu istihdamların yapılmasıdır. Geçici kılıfıyla alıp, yıllarca biriktirip 3000-4000’e çıkarıp torba kadro denilerek, komisyon da bypass edilerek bunların kadrolanması da doğru değildir. Geçmişte bunlar çok yapıldı. Sonuncusu sanırım 2000’li yılların başında yapıldı. Şu anda torba kadro yoktur, bu telaffuz edilmiyor, edilmeyecektir de çünkü buna yasal olarak da engel vardır. Bu konuda komisyon olarak biz de yasal düzenlemenin dışına çıkılmaması için üzerimize düşen tavrı takınacağız.

Sözlü sınavlar kayıt altında...

Soru: 2008’de yapmayı planladıklarınız nelerdir?

Uğural: Birini yaptık bile. Sözlü sınavları sesli kayıtlı kayıt altına alıyoruz. Sistemimiz tamamen çalışıyor. Tüm sözlü sınavlar ses kayıt sistemi tarafından kayıt altına alınıp arşivlenmektedir. Dolayısıyla bu konudaki herhangi bir şikâyet, şüphe durumunda bizim çok detaylı tutanak çıkarma şansımız vardır. Bir diğeri de henüz sonuçlanmadı ama sözlü sınavlarda kriterleri daha belirgin hale getirme yönünde yarı akademik, yarı deneyimler ve mevzuatımızın öngördüğü şekilde daha somut çerçeveler çizmeye çalışıyoruz. Bunları da olgunlaştırdıkça uygulamaya koyacağız.

“Torpil o şahsa kötülüktür”

Soru: Son olarak ne söylemek istersiniz?

Uğural: İstihdamlarda objektif, bilimsel davranılmaması bundan avantaj sağladığını düşünene de zararlıdır. Bir şahıs için işe gireceği aşamada eğitimi ve çalışmalarından dolayı hiçbir değer görmüyor, tamamen bir tanıdık, bir siyasi yakınlıktan dolayı istihdam ediliyor. Bence bu şahsa büyük bir kötülük yapılmış oluyor. Bu şahıs o gün yıkılır. Ben bu şekilde mesleğini yitiren insanlar tanıyorum. Bizim bu çabamızın bir mantığı vardır. Bizim uygulamalarımız zannedildiği gibi yakın çevrelerimiz tarafından tepki de görmemektedir. Bu talepler söz konusudur, bitmiş değildir, bir alışkanlıktır. Gelen taleplere biz bu izahatı yaptığımız zaman çok olumlu tepkiler alıyoruz. Yaptığımız işe saygı duyulduğunu görüyorum. Sözlü sınavlarda kanaat da vardır. Bu tür torpil arayışına girenlerle ilgili olumsuzluk söz konusu olabilir. O yüzden kendilerini uyarmak isterim ki bu tür girişimlerde bulunmasınlar, beklenenin tam tersi aleyhlerine sonuç verebilir. O nedenle artık bu tür arayışlara, bekleyişlere, girişimlere girmemelerini, araya birilerini koymaktan vazgeçmelerini tavsiye ediyorum. Hiç gerek yok; bu tür çabalara girerlerse tam tersine risk altına girerler. Çünkü bizde “acaba nitelikleri yetersiz midir de bu tür desteklere ihtiyaç duyuyor” diye şüphe uyandırır. Çünkü biz hakikaten objektif kriterler uyguluyoruz.